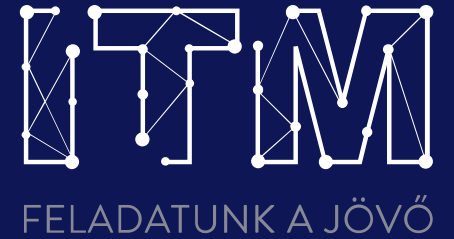

Budapest és Pest Megyei Mérnöki Kamara
Budapest, 2021. november 16.

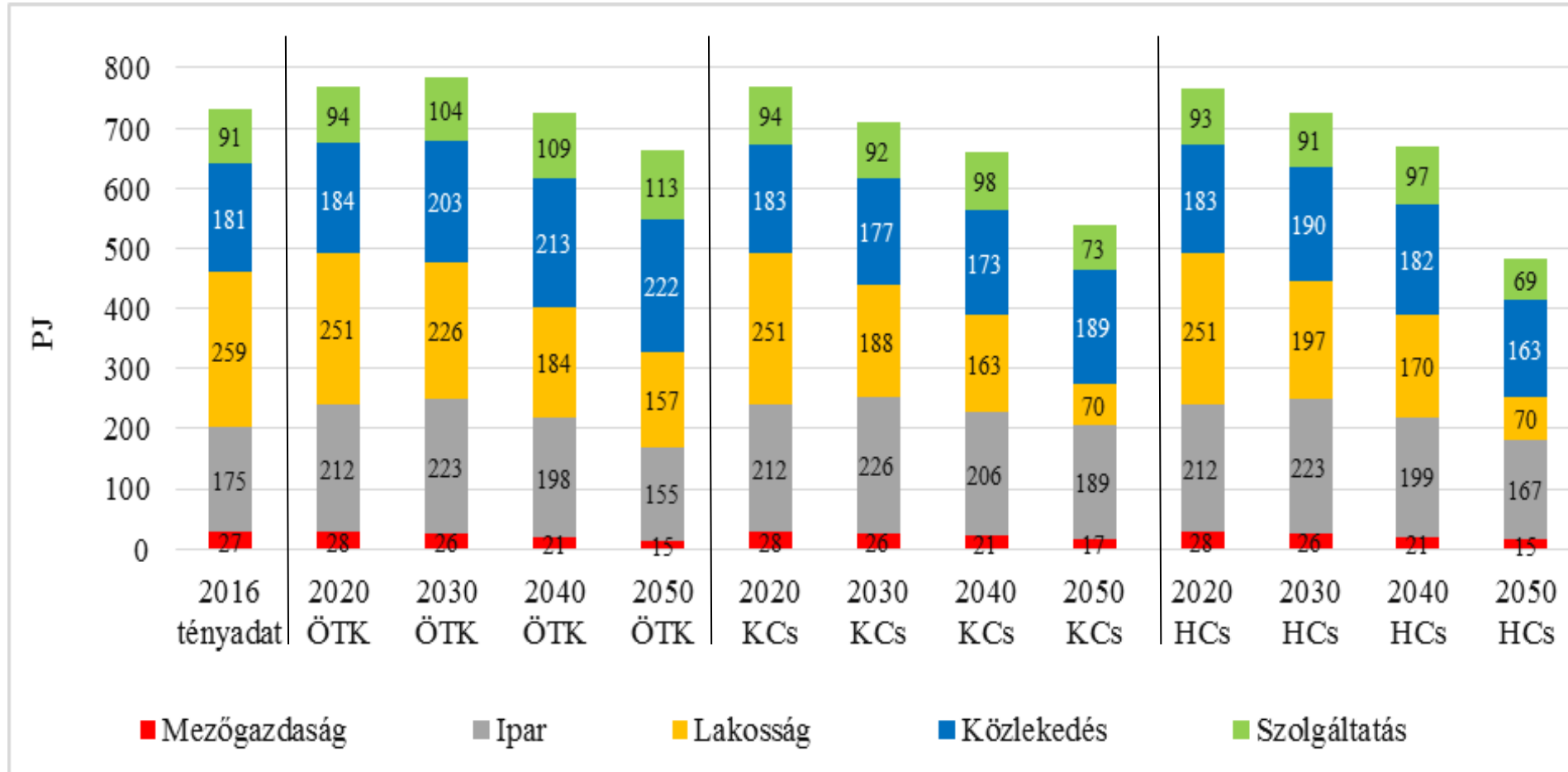
Alternatív meghajtások és azok iparfejlesztési lehetőségei

Horváth Viktor
főosztályvezető, ITM

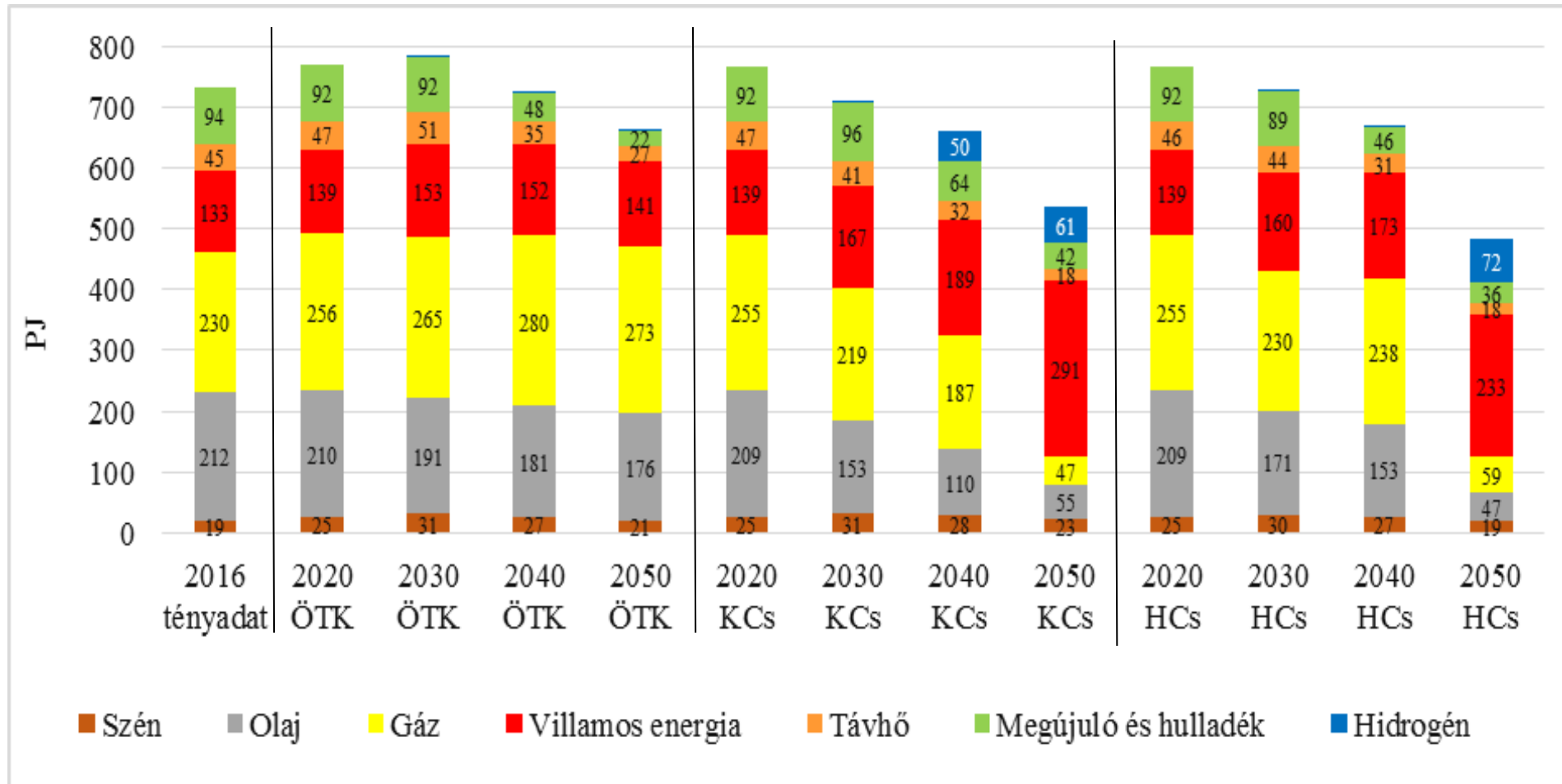

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

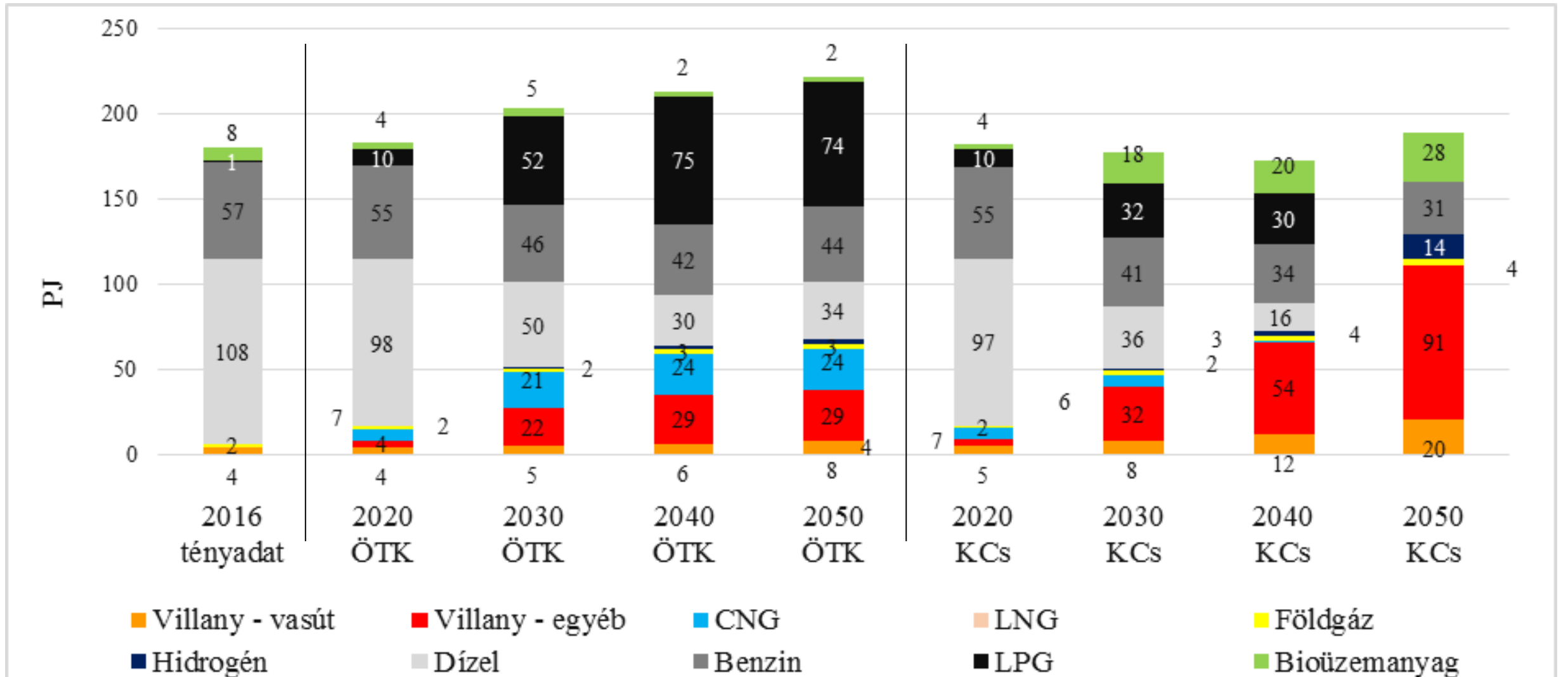
Végső energiafelhasználás szektorok szerinti összetétele

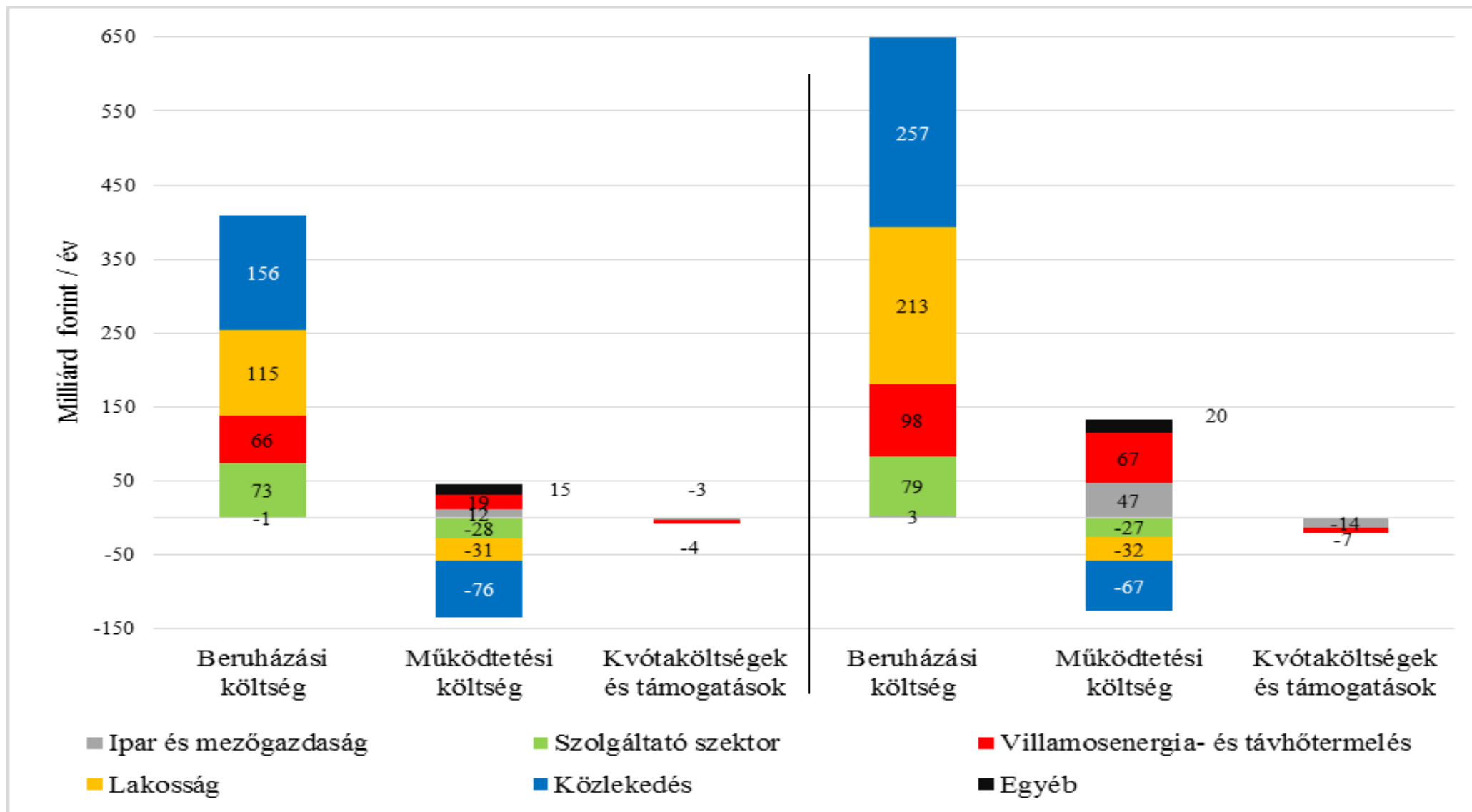
Végső energiafelhasználás tüzelőanyag szerinti összetétele

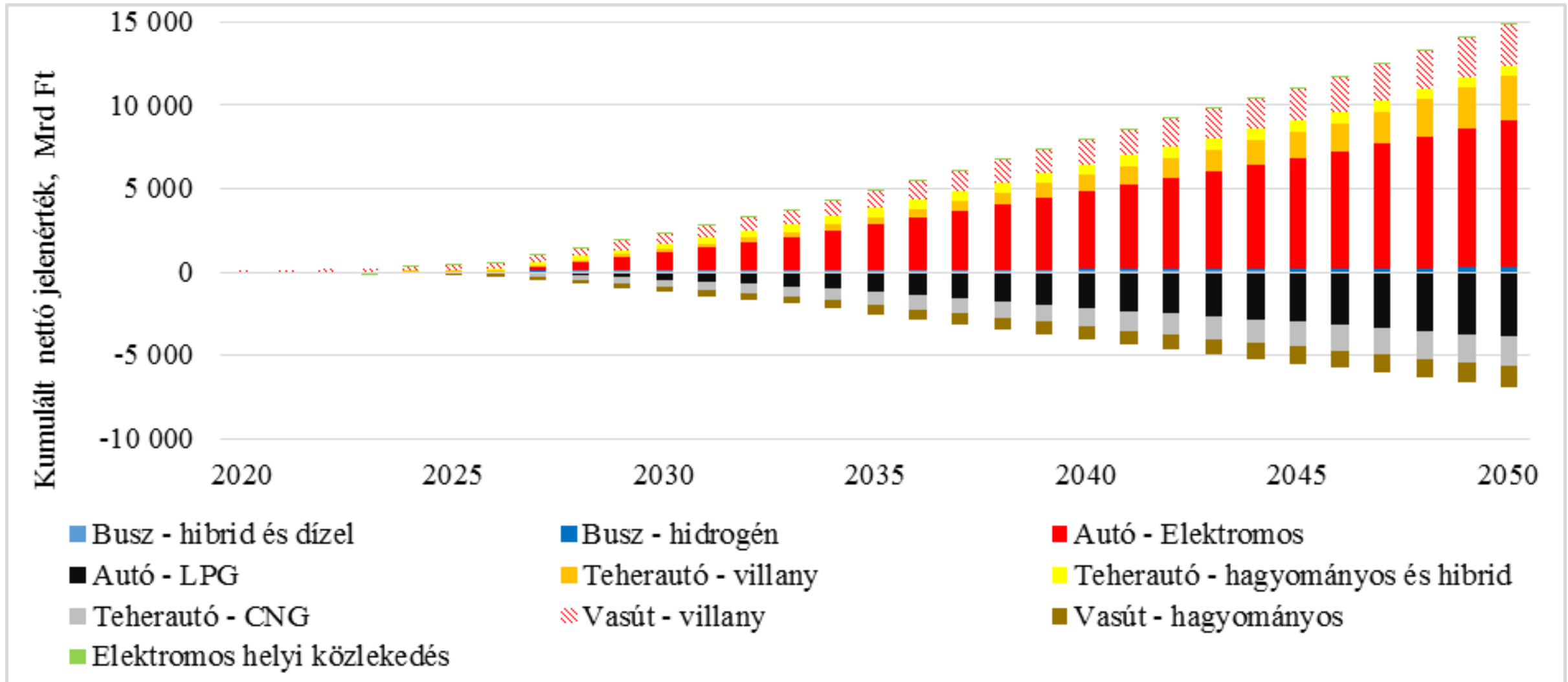
A közlekedési szektor energiafelhasználásának megoszlása

Az évesített költségtöbbletek megoszlása kategóriánként és szektoronként az ÖTK forgatókönyvhöz viszonyítva, milliárd forint/év

KCs és az ÖTK forgatókönyvek éves kumulált beruházási költségének nettó jelenértékének különbsége, milliárd forint/év

Fontos lépés a közlekedésből eredő szén-dioxid kibocsátás csökkentése, amely ma az ország emissziójának 20 százalékáért felelős

ZÖLD BUSZ

- A mintaprojekt egy év alatt biztosított tesztüzemet a 25 ezer lakosnál népesebb városokban
- A kormány 36 milliárd forintot fordít a Zöld busz programra a következő években
- Jelenleg 123 elektromos busz beszerzése van folyamatban

BIOÜZEMANYAGOK ÉS SZINTETIKUS ÜZEMANYAGOK

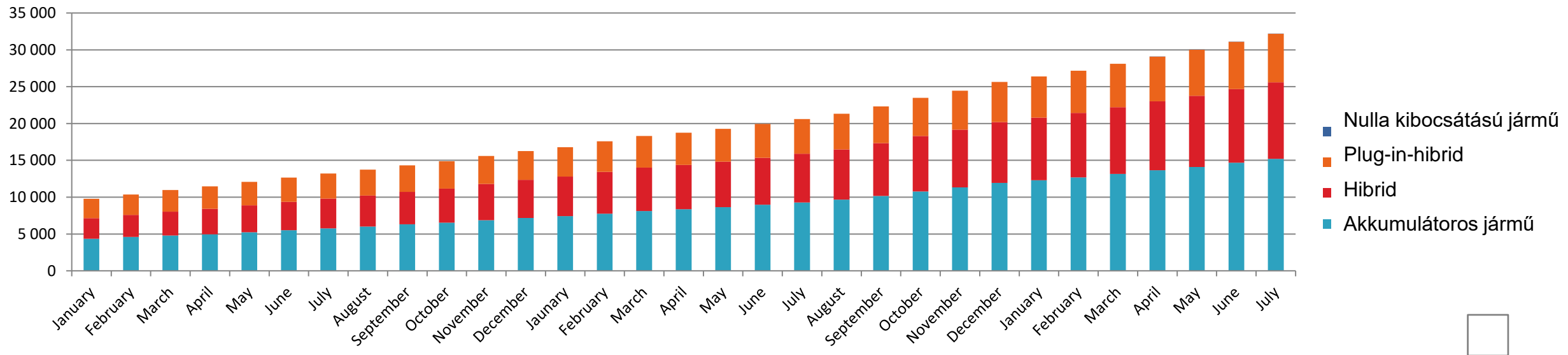
- 2020-tól 8,1% a hazai biokompenensek aránya, a 95-ös benzinben 6,1%
- A fejlett bioüzemanyag-részarány 2022-ben 0,2%, 2025-ben 1%, 2030-ban 3,5%
- Nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok: 2030-ban 2,6% Fit for 55' tervezete alapján

HIDROGÉN

- Magyarország Nemzeti Hidrogénstratégiája a tiszta hidrogén és hidrogéntekológiák hazai bevezetésére és a hidrogénipar háttérbázisának megteremtésére

e-mobilitás támogatása

- 2016 óta: több mint 7 200 új elektromos autó, több mint 6 200 elektromos kerékpár, több mint 600 elektromos robogó
- karitatív tevékenységet ellátó szervezetek részére több, mint 110 új elektromos autó, további 30 új jármű beszerzése van folyamatban
- 2021-ben még 1 pályázat 400 millió forint keretösszeggel az elektromos rásegítésű teherszállító kerékpárok vásárlásának támogatására

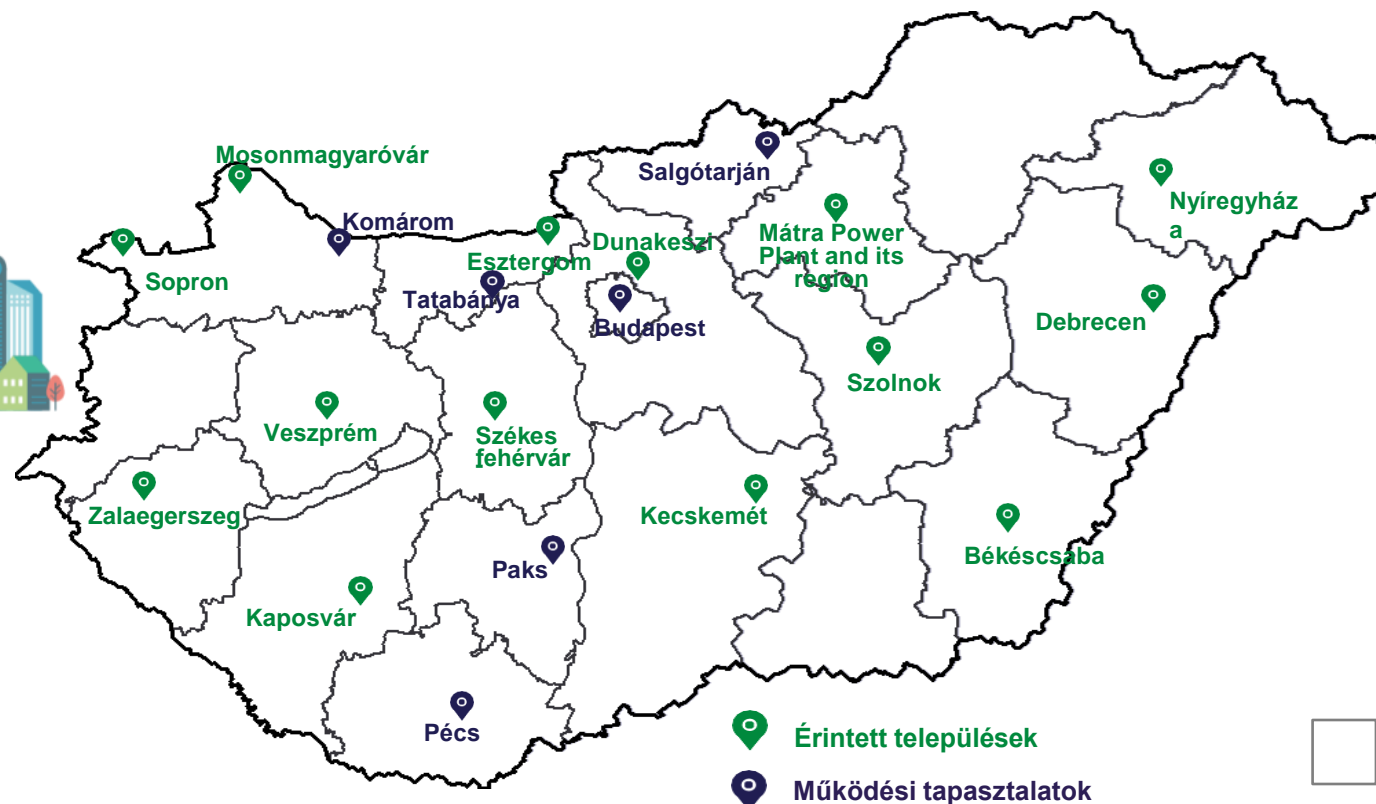

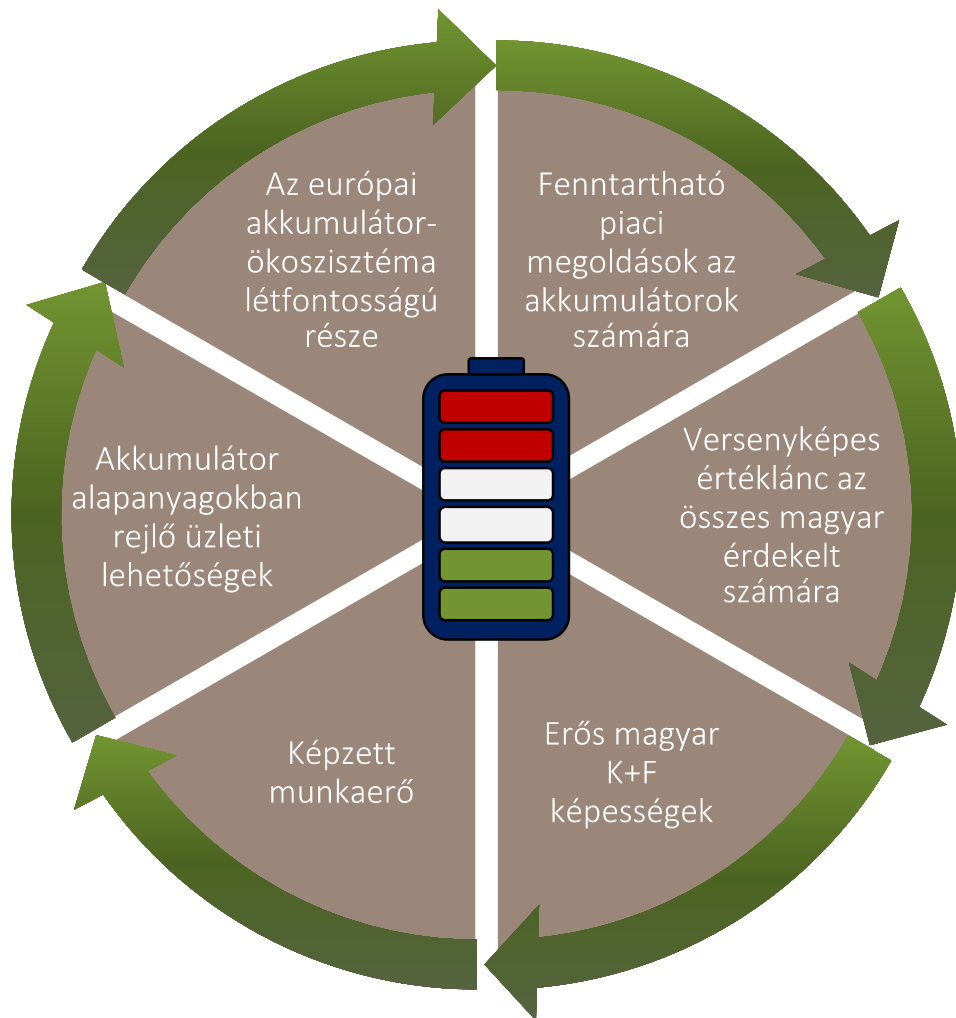

Zöld Busz Program

- 10 évre szól, a 25.000 lélekszámot meghaladó településeket célozza
- cél a nemzeti gyártás segítése
- első közbeszerzés eredményeként hamarosan 139 elektromos meghajtású busz áll forgalomba
- demonstrációk eddig 11 helyszínen zajlottak, az első 8 helyszín adatainak kiértékelése alapján a dízelbuszhoz viszonyítva évente közel 60.000 kg CO₂ kibocsátás csökkenés, átlagos áramköltség 51,5 Ft/km, gázolaj költség 111,0 Ft/km – így 8 hónap alatt az elektromos buszok a dízelekkel szemben 2 millió Ft üzemanyagköltség megtakarítást értek el

2022-től a nagyobb városokban csak elektromos meghajtású busz helyezhető üzembe

Az elért eredményeinkre támaszkodva tegyük Magyarországot az európai akkumulátor értéklánc egyik központjává

- 1) a környezeti és társadalmi szempontból fenntartható akkumulátor-értéklánc megteremtésével**
  - ✓ a gyártási folyamatok környezeti lábnyomának csökkentése
  - ✓ az újrahasznosítási kapacitások kiépítése
- 2) versenyképes nemzeti iparág kialakításával**
  - ✓ „Magyarországon gyártott” termékből át kell térni a „Magyarországon fejlesztett” termékekre
  - ✓ szerves értékláncot kell kialakítani a működőtőke beruházásokban érintett vállalatok és a hazai kkv-k és kutatóhelyek közreműködésével
  - ✓ be kell vonni a hazai lítiumban gazdag geotermikus lelőhelyeket az akkumulátorgyártáshoz alkalmas minőségű alapanyagok előállításába

Jövőképünk alapján olyan erős kompetenciákat fejlesszünk ki a hidrogén értéklánc kulcsfontosságú elemei mentén, mely célzott KFI, valamint gazdaságfejlesztési tevékenységekkel kiegészítve a karbonsemleges társadalom felé való elmozdulást és a magyar gazdaság versenyképességének fenntartását szolgálja.

KIEMELT CÉLOK – 2030

Nagy volumenű karbonszegény és decentralizált karbonmentes hidrogén előállítás

A felhasználói igényekhez illeszkedő, versenyképes árú, alacsony karbonintenzitású hidrogénelőállítás feltételeinek megteremtése

- 20 ezer tonna /év karbonszegény hidrogén
- + 16 ezer tonna/év zöld és egyéb karbonmentes hidrogén**
- 240 MW elektrolizáló kapacitás

Ipari felhasználás dekarbonizációja

Ipari termelési folyamatainak és termékhasználatának „zöldítése” kezdetben főleg karbonszegény hidrogén felhasználásával, hosszabb távon karbonmentes hidrogénfelhasználásra történő átállással

- 20 ezer tonna /év karbonszegény hidrogén
- + 4 ezer tonna/év zöld és egyéb karbonmentes hidrogén
- Évi 95 ezer tonna CO₂-kibocsátás elkerülése

Közlekedés zöldítése

Tiszta közlekedési módokra való átállás felgyorsítása a gázolaj-felhasználás fokozatos kivételével és a hidrogén, illetve az üzemanyagcella bevezetésével.

- 10 ezer tonna /év zöld és egyéb karbonmentes hidrogén
- 20 hidrogén-töltőállomás / 40 töltőpont
- 4,8 ezer hidrogén üzemű jármű
- Évi 130 ezer tonna CO₂-kibocsátás elkerülése

Támogató villamosenergia- és (föld)gáz-infrastruktúra

Szektorintegrációs képesség –elsősorban szezonális áramtárolási képesség – kiépítése a szektorok közötti szinergiák kihasználásával, a karbonsemleges áttérést lehetővé tevő infrastruktúra kiépítésével és a meglévő infrastruktúra átalakításával.

- 60 MW átlagos szabályozási képesség
- évi min. 2% térfogatarányos bekeverés a földgázrendszerben (ahol indokolt)

Ipar- és gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása

Az iparági trendek és a hazai erősségek közös metszetében található tevékenységek megerősítése a versenyképesség növelése és a hazai penetráció elősegítése céljából.

Horizontális feltételrendszer: ösztönző működési környezet kialakítása

Átfogó szabályozási és működési keretek kialakítása + partnerség és nemzetközi együttműködés erősítése.

KFI és oktatás, ami támogatja a hidrogén sikerét az átmenetben

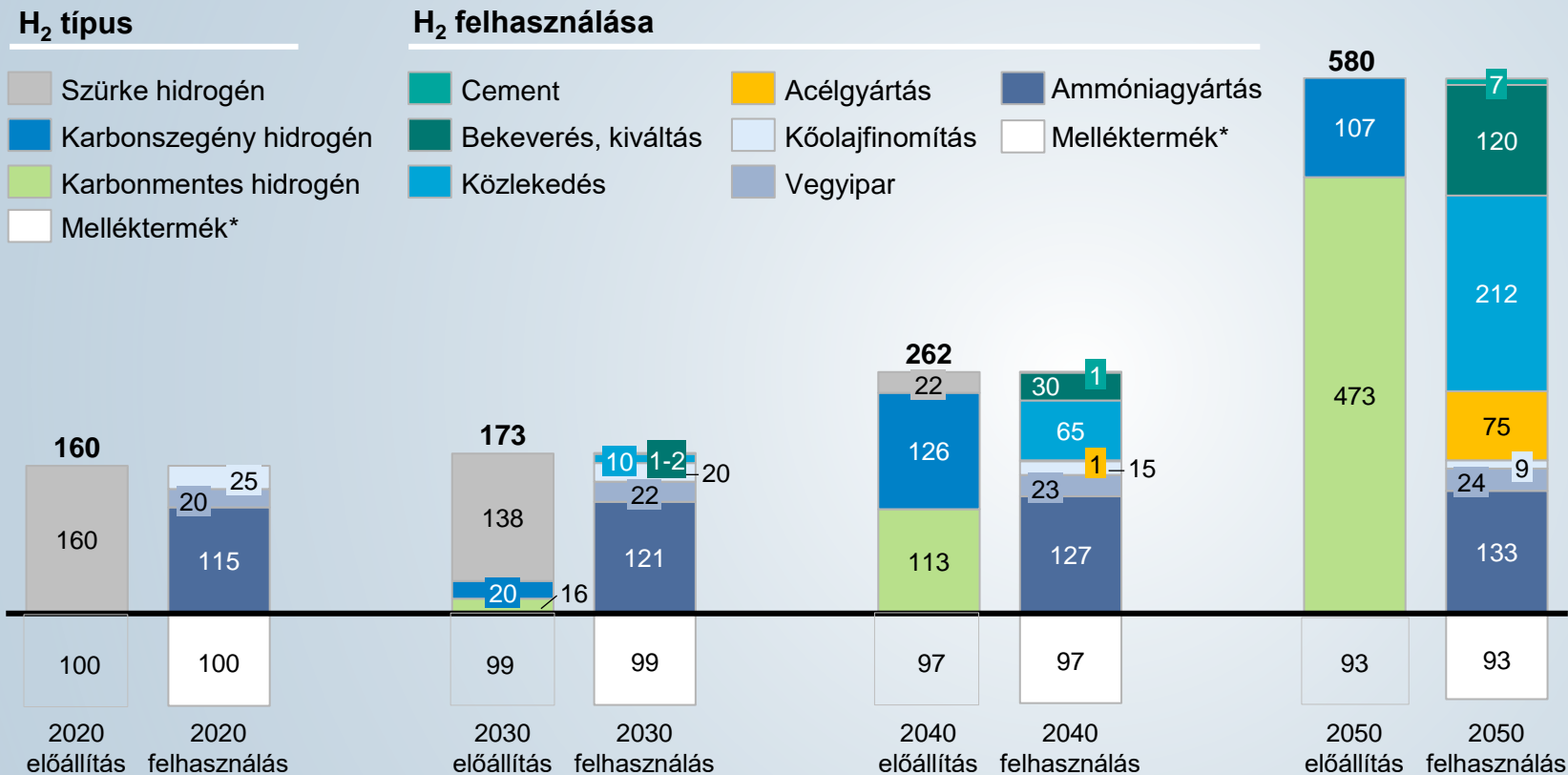
A stratégiai célok megvalósításához nélkülözhetetlen az olyan tudományos, technológiai és horizontális kompetenciaegyüttes kiépítése, amely megalapozza az új technológiák hazai alkalmazását és fejlesztését, valamint demonstrálja azok hazai létjogosultságát.

* A „zöld” hidrogén a megújuló villamos energiával végzett vízbontással előállított „megújuló hidrogén”.

** Olyan elsődlegesen PV bázisú elektrolizáló kapacitás létesítése a cél, amely nemcsak PV panelekkel lenne összekötve, hanem az időszakosan elforduló olcsó villamos energiát (pl. a többlet megújuló áramot, Paks éjszakai áramát vagy a határkeresztesző kapacitásokon érkező import karbonmentes áramot) az országos hálózaton keresztül is fel tudná használni. Ezzel ugyanis javítani lehet az elektrolizáló üzemek jövedelemezőségét.

2050-ig a hidrogénelőállítás fokozatos dekarbonizálása megtörténik, illetve új felhasználási területek is megjelennek

A hazai hidrogénelőállítás és -felhasználás várható alakulása (ezer tonna)

- A hazai hidrogénelőállítás jelenleg **fosszilis alapú** (szürke hidrogén), mely kizárólag az iparban kerül felhasználásra.
- 2030-ra már működnek az **első ipari pilotok**, melyek főként karbonszegény (elsődlegesen kék) hidrogént állítanak elő CCS technológiával. Új hidrogénfelhasználó szegmensek is megjelennek: **közlekedés** és a földgáz kiváltása (vagy bekeverés). Ezek jellemzően karbonmentes (főleg zöld) hidrogént használnak fel.
- 2040-re a karbonmentes hidrogén és a közlekedési felhasználás **felfutása történik** meg. Az ipari szürke hidrogént felváltja a karbonszegény (főleg kék) hidrogén.
- 2050-re **jelentős új hidrogénigény** jelentkezik (acél- és cementipar), mely jellemzően karbonmentes (főleg zöld) hidrogénnel kerül kielégítésre.

Hazánkban a hidrogéntechnológia 2030-ig kismértékben a helyi közlekedésben, 2050-re a tehergépjármű szektorban futhat fel

Közlekedési szektorban várható FCH részesedés Magyarországon

	2030	2040	2050
Teljes becsült hazai állomány (ezer db)	4 600	4 630	4 440
FCH jármű összesen (ezer db)	4,8 0,1%	41 0,9%	131 3,0%
Hidrogén igény (ezer tonna)	10	65	212
Kiváltott dízel üzemanyag (millió liter)	49	323	1 058
Elkerült CO ₂ kibocsátás (ezer tonna)	130	854	2 800

 Adott közlekedési mód FCH jármű aránya (%-ban)

A személygépjárművek megjelenése nem befolyásolja jelentősen a hazai közlekedési hidrogén felhasználást.

A helyi közlekedési buszok és hulladékgyűjtő járművek tekintetében már 2030-ig is várható felfutás.

Elsősorban a nehézgépjárművek megjelenése, majd 2030 után a hazai könnyű-közepes tehergépjárművek erőteljes felfutása várható

A vasúti adottságok (magas fokú elektrifikáció és jól kiépített infrastruktúra) komoly versenytársat jelentenek a hidrogén meghajtású vasúti szerelvények üzembe helyezéséhez

A hazai hajózás tekintetében elsősorban a hazai rövidtávú (komp vagy turisztikai célú) hajózásban jelenhet meg a hidrogén

Az iparfejlesztés területén az alábbi lehetőségek, beavatkozási pontok merülhetnek fel

- Napjainkban Magyarországon az iparban hidrogéntechnológiák elsősorban a felhasználói oldalon vannak jelen, ugyanakkor a potenciál agyártó vállalatokban is megvan a különböző hidrogén alapú megoldások fejlesztésére és gyártására.
- Innovatív megoldások kidolgozása és piaci bevezetése jelenleg főként a technológiai egységek egyes komponensei, építőelemei terén figyelhetők meg (20+ NHTP tag).

KÖZÉPTÁVÚ CÉLKITŰZÉSEK:

A hazai hidrogéngazdaság fő kihívásaira adandó megfelelő válaszok támogatása

- A „**kék**” hidrogén előállításához kapcsolódó eljárások adaptálásának és elterjedésének elősegítése.
- **Elektrolizáló-gyártó kapacitás kiépítése** inkább csak licenz alapján, nemzetközi partnerekkel együttműködésben. A hazai igények kielégítésén túl a Közép-európai lefedettség elérhető lehet.
- **Villamos energia alkalmazások** a megújuló energiatermelés integrációjának támogatása érdekében.
- **Hadiipari alkalmazások**, a *Zrínyi2026* terv keretében a most megerősödő védelmi ipar részeként.

A hazai tudás exportcikké tétele (a magyar, high-tech és jövő részeként)

- **Komponensfejlesztés és a beszállítóvá válás megerősítése.** A KKV szektor támogatása gyártmány- és gyártásfejlesztésben, nemzetközi együttműködésben és a külpiazi megjelenésben.
- **Rendszerintegrációs lehetőségek kiaknázása** a közlekedési célú alkalmazásokban hazai autóiipari szereplők és buszgyártók részvételével.
- **Gazellák támogatása a „niche” piacokon** (pl. drónok, laboratóriumi eszközök, üzemanyagcellás kishajó stb.) innovatív termékekkel való megjelenés és piaci térnyerés érdekében.

A hazai potenciálok és iparfejlesztési célok mentén a lehetséges projektirányok

	Terület	H ₂ projektirányok	Potenciális szereplők	Értékelés
Bottom-up irányok	<i>Mindegyik</i>	A Nemzeti Laboratóriumból kinövő Pilotok és az NHTP tagok pilotjai	Nemzeti Laboratórium, NHTP tagjai	Bottom-up igények összegyűjtése, értékelése és rangsorolása szükséges
	<i>Mindegyik</i>	Telephely, gyártás és gyártmányfejlesztés támogatása specifikusan hidrogéntechnológiákra	Hazai KKV szektor	Tisztán gazdaságfejlesztés, beszállítói láncokba való becsatlakozás, külpiacokon való megjelenés
Top-down lehetőségek	<i>Szénhidrogén alapú előállítás</i>	CCS demonstrációs projekt	EU ETS hatálya alá tartozó CO ₂ kibocsátók	Nagy dekarbonizációs potenciál 2050-ig. Szabályozói oldal támogatása szükséges
	<i>Szénhidrogén alapú előállítás és ipari felhasználás</i>	CCU-val e-vegyipari alapanyagok és szintetikus üzemanyagok	Petrolkémiai szektor, KKV-kkel és egyetemi/kutatóintézeti szférával együttműködve	Korai TRL szint, de exponenciálisan növekvő piac így kitörési lehetőség.
	<i>Elektrolízis</i>	Hazai elektrolizáló-gyártás megalapozása	Hazai KKV-k, külföldi nagyvállalati partnerekkel	A KFI-n túl támogatja a gyorsan növekvő hazai igény kielégítését is (szervízháttér)
	<i>Tárolási és szállítási Infrastruktúra</i>	Alkalmazott kutatási projektek a H₂ és CO₂ szállítás és tárolás területén	Hazai nagyvállalatok, KKV-kkel és egyetemi/kutatóintézeti szférával együttműködve	Felméri és értékeli a hazai szállítási és tárolási infrastruktúrát a későbbi projektek megalapozásához
	<i>Energetikai felhasználás</i>	P2P technológiák Pilot projektjei, mind tüzelőanyagcellás, mind turbinás/kazános megoldásokkal	Hazai nagyvállalatok, KKV-kkel és egyetemi/kutatóintézeti szférával együttműködve	Távlati céllal, valamint niche alkalmazások lehetőségével
	<i>Közlekedési felhasználás</i>	Autógyárak/buszgyártás/vasútygártás: mobilitási célú felhasználás	Magyarországon jelenlevő gyártók és beszállítói hálózatuk	Top down lehetőség, szektorok összekapcsolása
	<i>Közlekedési és Energetikai felhasználás</i>	Tankok, harci járművek, drónok tüzelőanyagcellás energiaellátása	Védelmi szegmens	Top down lehetőség, szektorok összekapcsolása

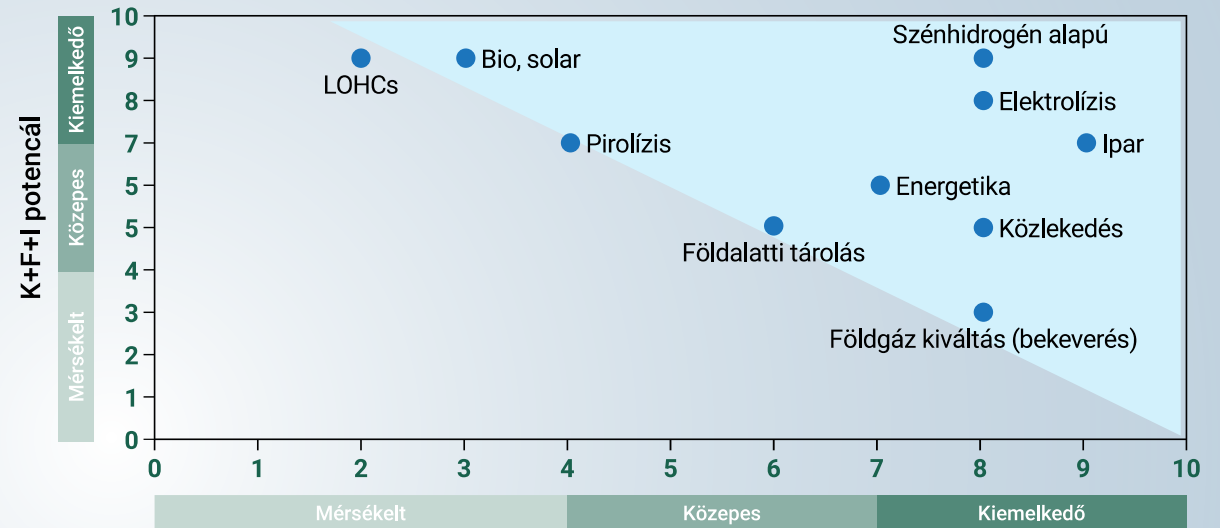
A KFI szakterületek átfogó értékelése során a hazai relevanciát és KFI potenciált vizsgáltuk

Területek értékelése (1-10-ig értékelve)

	Terület	Hazai relevancia	K+F+I potenciál
Előállítás	Elektrolízis	8	8
	Szénhidrogén alapú	8	9
	Pirolízis	4	7
	Bio, szolár	3	9
Infrastruktúra	Földgáz kiváltás (bekeverés)	8	3
	Földalatti tárolás	6	5
	LOHCs	2	9
Felhasználás	Ipar	9	7
	Közlekedés	8	5
	Energetika	7	6

Kiemelt szakterületek a hazai KFI relevancia és potenciál alapján

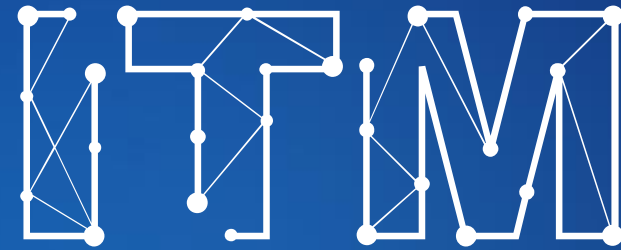

MEGÁLLAPÍTÁSOK:

- A hazai relevancia és KFI potenciálok értékelés alapján átmenetileg a szénhidrogén alapú, valamint elektrolizáló technológiára támaszkodó előállítás, illetve az ipari felhasználás területén van a legnagyobb tér a hazai kutatás-fejlesztési tevékenységekre
- Emellett az energetika, közlekedési felhasználások, földgáz kiváltása lehetnek relevánsak 2030-ig

A stratégia megvalósításában 6 prioritást élvező projekt kulcsszerepet fog játszani

Projekt megnevezése	Kapcsolódás a Stratégia céljaihoz	Főbb tartalmi elemek	Becsült támogatási igény	Finanszírozás lehetséges forrása
Teherforgalom zöldítése (Zöld Kamion Program)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dekarbonizáció és ÜHG-kibocsátás csökkentés ▪ Közlekedés zöldítése ▪ Ipar- és gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Töltőhálózat kiépítése ✓ Hidrogén meghajtású tehergépjármű háttérpar és szolgáltatói szektor kialakítása ✓ Járművek beszerzése ✓ Kapcsolódó szabályozási keretek kialakítása 	35-40 Mrd HUF	GINOP Plusz IKOP Plusz
Helyi léptékű, szállítással összefüggő közszolgáltatások zöldítése (Zöld Busz Program-Plusz)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dekarbonizáció és ÜHG-kibocsátás csökkentés ▪ Közlekedés zöldítése ▪ Ipar- és gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Töltőpontok kiépítése ✓ Hidrogén meghajtású személyszállító járművek és buszok kifejlesztése ✓ Háttérpar felépítése ✓ Járművek beszerzése ✓ Kapcsolódó szabályozási keretek kialakítása 	10-20 Mrd HUF	GINOP Plusz IKOP Plusz Nemzeti költségvetés
Hidrogénvölgyek kialakítása Magyarországon	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dekarbonizáció és ÜHG-kibocsátás csökkentés ▪ Ipari felhasználás dekarbonizációja ▪ Közlekedés zöldítése ▪ Ipar- és gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 hidrogénvölgy kialakítása: ipari felhasználásra Észak-Kelet-Magyarországon, vegyes célú felhasználásra decentralizáltan a Dunántúlon ✓ Kapcsolódó szabályozási keretek kialakítása 	10-15 Mrd HUF	GINOP Plusz IKOP Plusz KEHOP Plusz Modernizációs Alap
Karbonmentes hidrogénelőállítás, szállítás és energiatárolás (Hidrogén Highway Projekt)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nagy volumenű karbonmentes hidrogénelőállítás ▪ Támogató villamosenergia és (föld)gázinfrastruktúra ▪ Ipar- és gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zöld hidrogén előállításához háttér ✓ Meglévő földgáz szállítási és tárolási infrastruktúra, illetve a végfelhasználói oldal vizsgálata, átalakítása ✓ Energiatárolás ✓ Háttérpar felépítése ✓ Kapcsolódó szabályozási keretek kialakítása 	20-30 Mrd HUF	KEHOP Plusz Modernizációs Alap
Kék Hidrogén Projekt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dekarbonizáció és ÜHG-kibocsátás csökkentés ▪ Ipari felhasználás dekarbonizációja ▪ K+F+I és oktatás, ami támogatja a hidrogén sikerét az átmenetben 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CCS technológia elterjesztése ✓ CO₂ felhasználására irányuló kutatások ✓ Pirolízis pilot projekt ✓ Háttérpar és szolgáltatások kiépítése 	20 Mrd HUF	GINOP Plusz Modernizációs Alap KEHOP Plusz
Hidrogéngazdaság kiépítését szolgáló kutatás-fejlesztés-innováció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ K+F+I és oktatás, ami támogatja a hidrogén sikerét az átmenetben 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Többi prioritást élvező projekt célját szolgáló K+F+I (fókuszban az alap- és alkalmazott kutatás) ✓ Oktatás, képzés 	10 Mrd HUF	GINOP Plusz Modernizációs Alap

FELADATUNK A JÖVŐ

**Köszönöm
a megtisztelő figyelmet!**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM